

Nr 2
Juni 2013

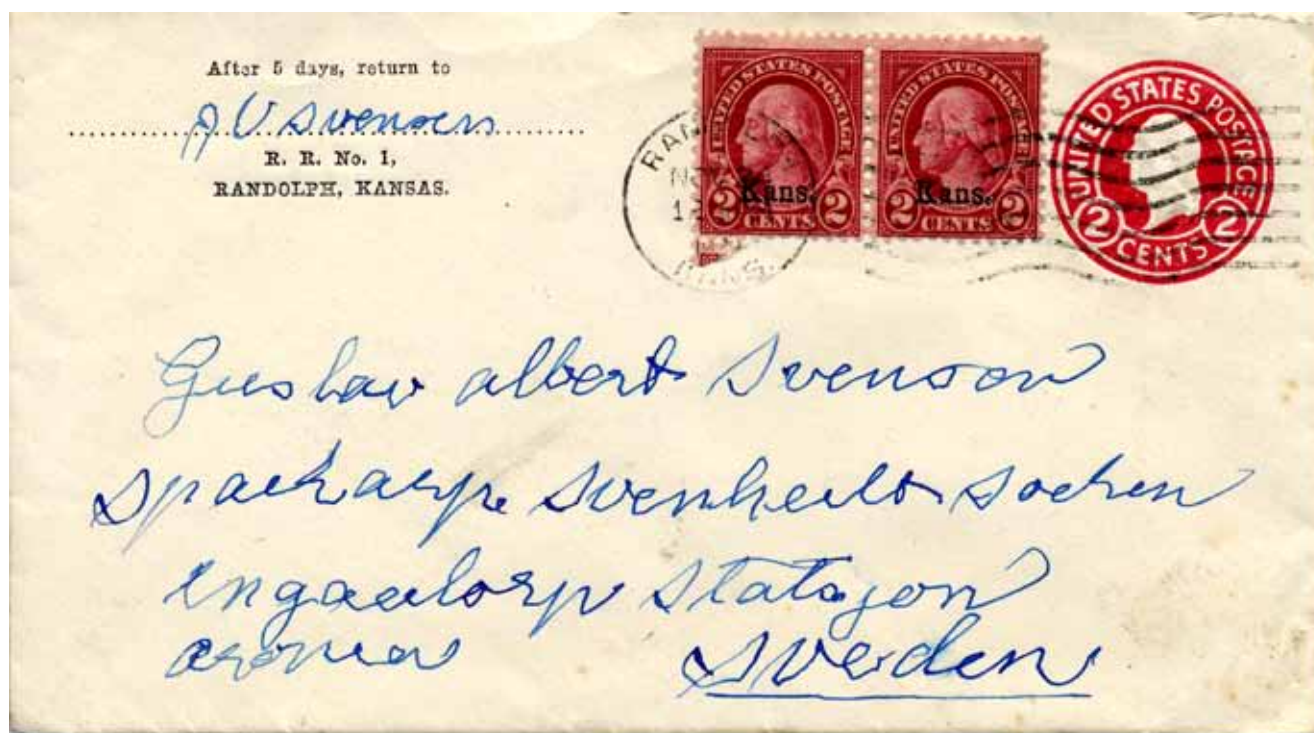
Årgång 16
Nr 39

SMÅDISIGT

MEDLEMSBLAD FÖR DIS-SMÅLAND

I detta nummer:

- Lätt att göra Disbyttutdrag, sid 2
- Ordförandens och redaktörens spalter, sid 3
- DIS-Smålands styrelse 2013, sid 4
- Ingermanland – ett land som inte är ett land, sid 5
- Brev till Spakarp, sid 8
- Från årsmötet i Älmhult, sid 11
- Släktforskar dagarna i Köping 2013, sid 12

Det måste ha varit spännande och efterlängtat när breven från Amerika anlände. Detta kuvert är avstämplat i Randolph, Kansas, och sänt från Jonas Victor Swenson till brodern Albert Svensson, Spakarp, Svenhult socken, Ingaretorp station. Portot var 6 cent och på frimärkena syns USA:s förste president, George Washington (1732-1799). I stämpeln går att se 24 november. Årtalet är inte tydligt, men detta 2-cents frimärke gavs ut från 1923 till 1929.

farm i Illinois och så komma till
Stålbad är Matten från Dagen
litet hem med ett litet hus å lite
litet kreatur för den som inte
att kenna, det går ikke som inte
Bort att arbeta för andra men det går
egnet hem, för 300 dollar, det går a
landel, her är ett land till så så nu
äher odlat och inhegnad ett litet

DIS-Småland

Regionförening till Föreningen DIS – Föreningen för datorhjälp i släktforskningen
 Verksamhetsområde: Jönköpings (F), Kronobergs (G) och Kalmar (H) län
 Hemsida: www.dis-smaland.se

Styrelse

Rainer Timander	Landshövdingegatan 10	392 31	Kalmar	0480-42 08 75	leoniden@gmail.com	ordförande
Tommy Nilsson	Norra Storgatan 24 C	575 32	Eksjö	070-303 17 32	tommy@betoni.se	vice ordförande
Gunilla Kärrdahl	Götavägen 20	331 52	Värnamo	0370-65 07 15	gunilla@karrdahl.se	sekreterare
Börje Jönsson	Klosterstigen 9	575 37	Eksjö	0381-108 40	b_json@hotmail.com	kassör
Egon Burman	Murmästarevägen 1	352 61	Växjö	0470-637 26	fgeb@live.se	ledamot
Donald Freij	Hjälshammar Sjögård	331 93	Värnamo	0370-65 07 93	donald@freij.se	ledamot
Arne Johansson	Södra Storgatan 29 D	590 80	Södra Vi	0492-205 20	webmaster@dis-smaland.se	webbmaster
Rune Elofsson	Norra Storgatan 44 A	575 32	Eksjö	0381-129 94	rune.elfsson@telia.com	suppleant
Leif Berglund	Örngatan 11	561 33	Huskvarna	036-13 07 97	leifaberglund@hotmail.com	suppleant

Funktionärer

Börje Jönsson	Klosterstigen 9	575 37	Eksjö	0381-108 40	b_json@hotmail.com	fadder, utbildare
Rune Elofsson	Norra Storgatan 44 A	575 32	Eksjö	0381-129 94	rune.elfsson@telia.com	fadder, utbildare
Robert Mallander	Nissanvägen 24	562 40	Taberg	036-30 81 48	robert@mallander.se	fadder, utbildare
Leif Berglund	Örngatan 11	561 33	Huskvarna	036-13 07 97	leifaberglund@hotmail.com	utbildare
Jan Jutefors	Ryssbyvägen 15	380 30	Rockneby	0480-665 65	jan.jutefors@telia.com	fadder
Donald Freij	Hjälshammar Sjögård	331 93	Värnamo	0370-65 07 93	donald@freij.se	disbytombud

SmåDisigt - Medlemsblad för DIS-Småland

Redaktör: [Egon Burman – fgeb@live.se](mailto:fgeb@live.se)

ISSN 1650-3066 Upplaga 1 300 ex, 4 gånger/år
 Tryckeri: Lindströms Tryckeri, Alvesta
 Ansvarig utgivare: Redaktör Egon Burman

Manus sänds till redaktören, som förbehåller sig rätten att redigera artiklar som kommer till användning.

Citat ur SmåDisigt får göras om källan anges. För återgivning av signerade artiklar samt illustrationer krävs tillstånd av författaren/illustratören/fotografen. Författarna är själva ansvariga för innehållet i artiklarna.

Redaktören uppmanar medlemmarna att bidra med material till SmåDisigt samt föreslå frågor att behandla i kommande nummer.

Hjälp också till så att vi blir fler medlemmar i DIS-Småland.

Medlemsavgift

150 SEK + DIS-Småland 70 SEK
 Plusgiro 140 33-5 Föreningen DIS
 Organisationsnummer 82 70 01-1029

Adressändringar sänds till

Föreningen DIS
 Gamla Linköping, 582 46 LINKÖPING
 E-post dis@dis.se

Enkelt att göra Disbytutdrag

Glöm inte att sända din forskning till vår gemensamma databas DISBYT, och på så sätt göra den tillgänglig för alla medlemmar. Det är ett utmärkt sätt att få kontakt med andra forskare som du har gemensamma släktingar med. Det ger dig också möjlighet att använda Disbyt på ett fullständigare sätt. Donald Freij ser fram emot att ta emot och behandla ditt Disbytutdrag.

Hur gör jag Disbytutdrag?

Denna beskrivning har jag saxat ur Dis Syds medlemsblad *Diskutabelt nr 2-2013* och passar för användare av Disgen. Välj **Verktyg** på menyraden och därefter alternativet **Gör Disbytutdrag**. I programrutan som då dyker upp trycker du **Nästa** för att fortsätta. I den ruta som då visar sig ska du uppge ditt medlemsnummer i DIS. Du väljer även om du vill ta med personer avlidna mellan 1913 och 1988 och om ditt Disbytmaterial ska vara tillgängligt för alla på Internet, även icke DIS-medlemmar. Tryck därefter på **Nästa** för att börja göra utdragsfilen.

I nästa ruta väljer du om du ska göra utdrag från **Alla inmatade personer** eller personer från **söklistor**. Välj sedan i vilken mapp i datorn som utdraget ska läggas. Därefter är utdraget klart. Du kan öppna mappen där du placerade Disbytutdraget. Från den mappen kan du kopiera eller flytta utdraget.

Nu återstår det bara att **skicka ett e-postbrev** till vårt ombud Donald Freij, donald@freij.se och bifoga ditt utdrag.

redaktören

Ordförandens spalt

ÅRSMÖTET 2013 har vi lagt bakom oss. Erfarenheterna från detsamma är blandade. Styrelsen har fått ett annat utseende genom att tre nya namn har tillkommit.

En fråga som jag drivit under flera år är att platsen för årsmötet skall cirkulera inom vårt arbetsområde. Tanken är att medlemmarna skall kunna komma till något möte där avståndet inte blir det som avgör om man åker eller inte. Den tanken har fått sig en knäck. På de senaste fyra åren har medlemmar från mötesorten inte överstigit fem personer, övriga är mer långväga. Inte heller frekvensen av mötesdeltagare har varit så stor. Det har rört sig om 30 – 40 deltagare som mest. Vi är trots allt över 1000 medlemmar!

Detta är ett demokratiproblem för oss. Frågan blev mer tydliggjord när man på årsmötet kom till punkten *val av valberedning*. Det som är bekymret är att man inte känner varandra. Föreningen har haft stora problem med att rekrytera nya styrelsemedlemmar. Detta är konsekvensen av att valberedningen känner sig oförmoden att hitta lämpliga kandidater.

Föreningen står inför ett generationsskifte inom styrelsen där flera av medlemmarna har uppnått pensionsåldern sen länge. Detta kommer på sikt innebära att arbetet i styrelsen stagnerar. I dag (16 maj) fick jag medlemstidningen för Dis Öst. Där har en tidigare styrelseordförande återkommit som ordförande. Han skriver i sin ledare att ”enligt min mening skall ingen ordförande som fyllt 70 år sitta kvar!” Jag håller med honom.

På vår förenings hemsida annonserar vi på ett öppet sätt om att vi har för avsikt starta kurser på olika orter. Är du intresserad så skicka in din intresseanmälan. Berätta om det är grundkurs, påbyggnadskurs eller annat du är intresserad av, så får vi se var behoven är störst. Där startar vi!

Traditionsenligt går Släktforskarstämman av stapeln i början på hösten. Denna gång är mötet förlagt till Köping 23-25 augusti. Som vanligt när man lägger möten på en mindre ort uppstår brist på möjligheter att övernatta, så även här.

Trots detta faktum så hoppas jag att flera av våra medlemmar ställer upp så att vi kan mötes. Dis-Småland är ju en av medlemsföreningarna i Släktforskarföreningen.

Se annons på sista sidan i tidningen.
Vi ses i KÖPING!

Rainer Timander, ordförande

Redaktörens spalt

Hurra, äntligen en kvinna bland bland åtta gubbar i styrelsen! Ett steg i rätt riktning förstås. Men så ser verkligheten inte ut bland dem som släktforskar eller bland våra medlemmar. Där är fördelningen ganska lika mellan män och kvinnor. Det borde återspegla sig i styrelsen.

De nya i styrelsen, Gunilla Kärrdahl, Tommy Nilsson och Leif Berglund, får presentera sig själva i kommande nummer av SmåDisigt.

Har ni läst ordförandens spalt så vet ni hans åsikt att en föreningsordförande inte bör vara över 70 år. Jag antar att det gäller övriga styrelsemedlemmar också. Jag fyller 78 till hösten och har alltså passerat bäst före datum för länge sen.

Ja, så är det säkert. Det märks av ganska ofta, kanske mest på att allt går så sakta och att tröttheten ofta tar kommando över viljan. Så snälla, hjälp till att hitta en ny redaktör i rätt ålder. Mitt in hopp var ändå aldrig tänkt att bli annat än tillfälligt, men jag känner ansvar för uppdraget tills en avlösare anmäler sitt intresse.

Men jag kan inte förneka att redigeringsjobbet är intressant och det går att påverka slutresultatet ganska mycket genom egna kompletteringar av materialet. Kanske kommer jag att sakna uppdraget när den dagen kommer.

Min utmärkte korrekturläsare, vännen Stig Siegers, vill jag passa på att tacka för hans ovärderliga men gratis insats. Han har för övrigt fyllt 80, men visar inga tecken på avmattning.

Carl Christian Engströms ”Minnen” är inte slut, men får stå över denna gång av brist på utrymme. Sen räknar jag med att ta en sida text varje gång.

Så vill jag puffa för att ni sänder ett Disbyttutdrag till Donald. Det är alldeles för få, jag vill minnas färre än en fjärdedel av medlemmarna, som utnyttjat denna möjlighet att göra sig själv och andra en tjänst. Vänta inte på att din forskning ska bli mera klar eller komplett. Det är samma sak som att det aldrig händer.

Den här gången har jag haft verkliga problem med att placera sidorna så att de som kräver färgtryck hamnar på sidorna 1-3, 6-7 och 10-12, vilket är mest ekonomiskt, eftersom det kräver färre antal plåtar än andra alternativ. Efter timmar av pusslande gav jag upp – det får bli färgtryck på alla tolv sidorna denna gång. Därmed förbrukas en extra krona av varje medlems årsavgift.

Egon Burman, överårig redaktör

Styrelsen i DIS-Småland 2013

Rainer Timander, Kalmar

Tommy Nilsson, Eksjö

Gunilla Kärrdahl, Värnamo

Börje Jönsson, Eksjö

Donald Freij, Värnamo

Egon Burman, Växjö

Arne Johansson, Södra Vi

Leif Berglund, Huskvarna

Rune Elofsson, Eksjö

Ingermanland – ett land som inte är ett land

Det har gått mer än 70 år och fortfarande är historien inte färdigskriven om ett landområde som en gång var svenskt guvernement. Min avsikt är att i ett antal dokument beskriva och i görligaste mån förklara vad som hänt rent historiskt inom området. Mycket av det som jag publicerar är andras berättelser. Förhoppningsvis kan yngre generationer ta till sig historien. Även vedermödorna med att bedriva släktforskning inom detta område kommer att beröras. Jag är tacksam för synpunkter om arbetet. Först ut är **Kaa Eneberg** med sin artikel "Ingermanländarna – våra okända flyktingar".

Rainer Timander

Ingermanländarna

– våra okända flyktingar

Efter 60 års liv i Sverige har ingermanländarna från Leningradområdet lyckats förbli en i stort sett okänd flyktinggrupp. Man kan bara hoppas att även deras öden kommer att belysas i den pågående informationskampanjen om kommunistiska regimers brott.

De har finska eller finskklingande namn och talar ett finskt språk. Sedan långt tillbaka är det svenskan som gäller, eftersom de visste att det inte fanns någon återvändo.

Ingermanländarna härstammar från finska bönder som under den svenska storhetstiden på 1600-talet började bruka landområdena inne i Finska viken. Äldre ingermanländare i Sverige har själva vuxit upp på, först egen jord och senare på kollektiven i Sovjetunionen. De har alltid av nödvändighet hållit en låg profil.

För svenskar i gemen har deras brokiga historia varit svårbegriplig och till vissa delar även avskräckande. De har varit offer för Stalins folkflyttningar, har mist sin egendom genom kollektiviseringen och avrättats eller skickats till läger på Kolahalvön och i Sibirien som så kallade sovjetfiender.

De svenskar från Norrbotten som åren 1931-1935 värvats till nordliga gruvstaden Hibinogorsk visste att den inhemska arbetskraften de arbetade med bestod av tvångsflyttade kulaker, men knappast att det rörde sig om ingermanländare.

Många av flyktingarna har också deltagit i strid i såväl den sovjetiska röda armén som i Hitlers SS och i finska armén, alltså både med och mot Sovjetunionen och Tyskland. Miss-tänksamheten lever kvar ännu. En ingermanländare berättar ogärna om sitt förflutna förrän han eller hon fått veta att man har viss kunskap om historien.

Fem tusen lyckades fly till Sverige, tusen fortsatte till USA och Kanada. De kom från Finland som efter krigsstilleståndet hösten 1944 tvingades utlämna 60 000 ingermanländare till Sovjetunionen. Omkring 30 000 finns i dag kvar i det

forna sovjetområdet, många av dem i det nordligare ryska Karelen, dit de tvångsflyttades efter kriget.

Genom en uppgörelse med Tyskland, som ockuperade Estland 1943 kunde Finland undsätta ingermanländarna. De räddades undan svält och umbäranden, men de skulle också ersätta den finländska arbetskraft som mobiliserats för krigsuppgifter och var ute i fält. Följaktligen blev de snabbt satta i arbete och kunde förtjäna sitt uppehälle inom industrin och i jordbruket.

Hur många svenskar som i dag räknar sig som ingermanländare är okänt. De kan vara många, eftersom de i trygghetens Sverige bildade stora familjer. Om det var deras lutherska religion eller bondetraditionen med stora barnkullar som dikterade familjebildningen är svårt att säga.

Ingermanländare jag mött under åren talar gärna stolt om sina många barn och barnbarn som en stor rikedom. Trots min egen finska bakgrund och stort intresse för nutidshistoria blev jag inte medveten om deras existens förrän i början av 1990-talet. Detta trots att min far som finsk militär deltog i de finska räddningsoperationerna. Då fick jag som utomstående delta i ett sommarmöte för ingermanländare i exil, dock utan att egentligen få någon av deltagarna att sprida ljus över det förgångna. Ty det mesta kring ingermanländarna var ännu hemligt.

Få svenskar har intresserat sig för dessa flyktingar. Forskaren Eric de Geer i Uppsala är den i Sverige som tämligen ensam i decennier sysslat med kartläggning av ingermanländarna och deras kultur. Av hänsyn till ingermanländarna var han också svårintervjuad vid vårt första möte under sommaringet.

Ointresset kan till en del bero på att ingermanländarna varit en enkel flyktinggrupp som "skött sig", varit framgångsrik, utgjort god arbetskraft på svenska jordbruk, i skogsnäringen och i verkstadsindustrin och "inte legat det sociala till last", något de flesta själva framhåller.

Men tystnaden kring denna grupp är mer komplicerad än så. De har inte gärna berättat, och historiker kan vittna om hur svåra de varit att intervjua om sina erfarenheter. Rädslan från flyktingtiden har levt vidare.

Än i dag undviker ingermanländaren Niilo Anttonen, som jag nyligen träffat i Sunnemo i Värmland, att svara på många frågor. Spontant talar han dock om sin mamma, som han skiljdes ifrån 18 år gammal på en tågstation nära Leningrad (St. Petersburg). Under alla år i Sverige har han tänkt på henne, men inte vågat ta reda på hennes öde. Han vill inte skada någon som finns kvar där borta.

-Vi tog farväl av varandra på stationen i Babajevo. Sedan sågs vi aldrig mer, berättar Niilo.

I staden halvvägs mellan järnvägen mellan dagens St. Petersburg och Vologda hade familjen bott en tid efter de första folkflyttningarna som Stalin beordrat 1935.

Djur och egendom hade man mist. Mötet med modern mellan två tågbyten blev kort. Just återkommen från ett arbetsläger fördes han vidare till röda arméns förläggning i karelska Olonets. 85 år gammal återkommer Niilo hela tiden till modern. Troligen hoppas han på min hjälp.

Niilos nyfikenhet och längtan har fått honom att en gång besöka St. Petersburg i hopp om att få veta något. Men ut till det forna ingermanländska området åkte han inte. Emotionellt räckte det för honom att återse det lilla torg där han tillsammans med modem brukade sälja potatis. Niilos röst stockar sig då han berättar om färderna till torget alltifrån hans tidigaste barndom.

I Babajevo, vid järnvägen mellan Leningrad och Vologda började Niilo den långa odysse som skulle ta honom via röda armén, till tolktjänst i finska armén, som flykting över Haparanda och till olika jobb i den svenska skogsindustrin, främst i Värmland.

Varje flyktetapp, arbetsplats och förändring i livet, bilköp och familjetillökning har han mödosamt tecknat ned, för sina åtta barn och deras familjer. Så att de skulle veta och förstå.

Till skillnad från många ingermanländare har Niilo också berättat om sitt liv för familjen. Varje julafton fick sin höjdpunkt i hans berättelse, en spännande och ryslig julsaga, som barnen aldrig kunde bli mätta på. Men utanför hemmet talades det inte om livet i Sovjetunionen.

-Ingen skulle ha förstått och ingen brydde sig, säger han utan bitterhet.

Från den dag ingermanländarna kom till Sverige kände de sig hotade av sitt gamla hemland, Sovjetunionen. De hade också anledning till det. I Finland hade de haft en fristad under några år och byggt upp ett liv genom eget arbete. Men vid krigsslutet krävde sovjetmakten deras utlämnande. Över 600 hade då kämpat som frivilliga i den finska armén mot sovjetarmén. De internerades i olika läger för att sedan av Finland, under rysk övervakning, skickas tillbaka.

Många finländare, även i ledande ställning, gjorde sitt yttersta för att rädda ingermanländare. Åtskilliga var de som kunde hoppa av tågen som rullade i låg fart öster ut, ofta med öppna dörrar. Allt medan de finska vakterna såg åt annat håll.

Jakten på ingermanländarna gick vidare även efter flykten till Sverige. Sovjetiska tjänstemän fick av svenska regeringen tillstånd att besöka flyktinglägren runt om i Sverige. Syftet med besöken sades vara att informera om att de utan risk för repressalier kunde återvända till sina hembyar. I vissa fall lyckades ryssarna med sin övertalning, ofta med hot om repressalier mot kvarvarande släktingar om de inte återvände. Inget sades om att avrättning eller deportation till Sibirien väntade. Jag har mött ingermanländska familjer i dagens Ryssland som bevittnat hur deras pappor efter gränsöverfarten togs av tågen och sköts som landsförrädare.

En grupp svenskar med kapten Uno Hammarström i spetsen tog sig an ingermanländarna. De uppmanades göra så litet väsen av sig som möjligt för att undgå ryssarnas utsända och medlöpare.

Även för Finlandsaktivisten Hammarström var ingermanländarna från början obekanta. Vid ett tillfälle lyckades svenskarna stoppa utvisning av 500 ingermanländare. Det regeringsbeslutet ledde i sin tur till att fler fick stanna. Sverige slapp en massutlämning av det slag som drabbade balterna.

Hur relativt okänd deras historia var illustreras väl av att Finlands president Mauno Koivisto efter Sovjetunionens upplösning lovade att Finland skulle tillåta ingermanländsk återflyttning. Han som kämpat i den finska armén i båda krigen sade sig ha varit okunnig om deras öden.

Förflyttningen av ingermanländarna till Finland var en mycket hemlig och svår militäroperation i andra världskriget slutskede. Via det av Tyskland kontrollerade Estland togs ingermanländarna på finska fartyg över till Hangö i Finland. Operationen genomfördes efter komplicerade förhandlingar.

Samarbetet var inte alltid det bästa. Så tyckte tyskarna i ett skede att ingermanländarna, utsultna och dåligt rustade som de var, skulle vandra över isen till Finland. Förflyttningen förhalades också genom att tyskarna behövde folk till olika arbeten, som att gräva skyttegravar. Många dog under de svåra sanitära förhållanden i lägren där tyfusen härjade.

Tiotusentals ingermanländare som ansågs opålitliga, hade också förts öster ut från det belägrade Leningrad. Oräkneliga av dem, främst åldringar och barn, dog.

Över 30 000 ingermanländare har efter Koivistos beslut fått en fristad i Finland. För äldre fattiga som lever kvar i områdena har med finska pengar byggts äldreboende. I dag köar tusentals ryska medborgare som hänvisar till en ingermanländsk bakgrund, och presidentens generositet har ifrågasatts av pressade finska myndigheter.

I Sverige har ingermanländarnas öden berättats av främst skönlitterära författare som den avlidne Eino Hanski och Ania Monahof, som snart är 80 år gammal. Hon fortsätter att berätta om barndomen som sovjetmedborgare, flykten till Finland och livet i Sverige. Annan faktalitteratur som skrivits i regi av ingermanländska intresseorganisationer har stannat i den kretsen.

I Finland fanns tidigt ingermanländska vittnesböcker och finländare i gemen känner väl till folkgruppen. Men enligt en bok - Stalins terror, TM-Kirjat 2007 - av forskaren Tyyne Martikainen, med bakgrund i den finländska förvaltningen, har litteraturen i ämnet haft problem. Den ryska (formellt allierade) kontrollkommissionen tvingade nämligen Finland att efter kriget avlägsna 2 000 böcker som ansågs skada Sovjetunionens anseende. Bland dem fanns böckerna om ingermanländarnas öden, berättar hon.

Källor:

Hammarström, Uno:
Ingermanländarna som flydde till Sverige
(utgivning av familjen och Finsk-ingermanländska centralförbundet 1985)

Martikainen, Tyyne: *Stalins terror -*
Jääskeläinen, Toivo och Sanna:
Finskingermanländska överlevare
(TM-kirjat 2007)

Tuuli, Erkki:
Inkeriläisten vaellus: inkeriläisten väestön siirto 1941-1945 (Ingermanländarnas vandringar: den ingermanländska folkförflyttningen 1941-1945),
(W. Söderström, Borgå 1988).

Fakta: *Ingermanland-Ingria*
(finska Inkeri, ryska Izjorskaja zemlja)

Historia:

1617 blev det historiskt omstridda landskapet kring floden Neva svenskt. Det ledde till finsk-luthersk inflyttning.

1721 Återgick Ingermanland till Ryssland, stor rysk återflyttning.

1920 vid freden i Dorpat utlovades kulturautonomi. Då den inte förverkligades flydde 8 000 ingermanländare till Finland.

1928-1938 deporterades ingermanländare till Karelen, Sibirien och Turkestan, och den sammanhängande bosättningen skingrades för alltid.

1943 överfördes 60 000 till Finland

1944 utlämnades de till Sovjetunionen. Fem tusen flydde till Sverige, USA och Kanada.

Kaa Eneberg
journalist, författare

Innehållet i denna artikel har till största delen varit publicerat i Dagens Nyheter den 20 oktober 2008 under rubriken "Märkta av historien".

www.dn.se/kultur-noje/essa/markta-av-historien

*Den svarta ytan på kartan är Leningrad. Ingermanland är färgat grått.
Det vita området motsvarar nuvarande Leningrad oblast.
Kartan är hämtad från Internet (Inkeri_sve)*

*En framgångssaga där Disbyt och lyckliga omständigheter spelat en avgörande roll
Berättad för redaktören av Rune Elofsson*

Vår värderade styrelsemedlem i Dis-Småland, Rune Elofsson, har tillsammans med sin hustru Iréne utfört ett enastående arbete med att översätta ett hundratal Amerikabrev från svenska till modern engelska. Det är en riktig kulturgärning som de har utfört.

Rune och Iréne har översatt Amerikabrev sända till släktingar i Svinhult, Östergötlands län, och Horn, Kalmar län. De flesta av breven är skickade från Andover i Illinois, Omaha i Nebraska, samt Randolph, Riley County och Clay Center i Kansas.

Brevskrivare är främst Jonas Viktor Svensson, som föddes 1835 i Lönningehult, Horn. Han hade emigrerat med sin familj 1870 från Gnöst, Rumskulla till Kansas i USA.

Jonas Viktors faster, Ingrid Jonsdotter, hade emigrerat redan 1851 tillsammans med man och barn i andra giftet. Hans bror Sven Peter, systemen Greta Lovisa och ytterligare några av hans syskon hade också emigrerat till Amerika.

Rune och Iréne har observerat att Kristdala är vänort med Andover. De vill ha kontakt med personer som vet mer om detta. E-post rune.elifsson@telia.com

letterstospakarp.blogspot.se

I Denver, USA hade *Roselyn George* börjat forska om sin Sverigesläkt och fått en del experthjälp med det. Så småningom fick hon via DISBYT kontakt med släktingar i Sverige, bland andra Iréne Elofsson. Den kontakten kom att spela en avgörande roll för det lyckade resultatet när hon startade sin blogg med hjälp av dottern Susan och barnbarnet Matt.

Roselyn kunde inte ana vilken guldgruva som fanns på andra sidan Atlanten, hos de nuvarande ägarna av gården i Spakarp. Hon är oerhört tacksam mot de familjer som bott där under alla år utan att göra någon utrensning.

Det är nog sällsynt att en så stor samling Amerikabrev har bevarats till vår tid. Man kan önska att breven som gick i andra riktningen också funnits kvar.

Nu kan dagens släktingar i Amerika, flera generationer senare, via hennes blogg, ta del av brev som sändes till Sverige mellan 1859 och 1931, en period av 73 år.

Givetvis är det en tillgång även för andra svenskättlingar i Amerika, som på det här sättet kan få förstahandsuppgifter om hur de tidiga invandrarna upplevde sitt liv efter flytten från Sverige – deras vardag, glädjeämnen och sorger.

Redaktören

När Jonas Victor skrev detta brev till sin bror Albert i Sverige, hade han fyra månader kvar till sin 96-årsdag. Som en åldrande man spenderar han mycket tid i sin gungstol och minns det förflutna. Han talar också om vad han äter. Hans diet var egentligen ganska modern och hälsosam. I senare delen av brevet kommer han in på hur det är i Sverige. Han berättar också om vad kvinnorna gör för kyrkan i Amerika och vilken glädje han har av barnens brev och besök.

Randolph, Kansas 1 juni 1931

Tack, broder Albert för brevet jag fick i går. Du skriver med svart bläck och då ser jag att läsa det.

I dag söndag, Mina och Alfred (hans son med fru som bor i närheten av hans gamla gård) är gångna till kyrkan. Där är en skolkonvens som många församlingar mötas för att diskutera. De tror att söndagsskolan är bra för barnen.

Nu kan ni tänka hur det är fatt att inte jag är med. Det är så att där är för kallt för mina fötter. Golvet är för kallt, och då får jag svår värk om nätterna.

Jag sitter i gungstolen, så har jag dom på fårskinn och omsvept nertill. Jag hade min frukost och satte mig i stolen. Jag var så trött, så jag somnade och sov i två timmar.

Nu är klockan 12 och min middag står på bordet. Kaffe, ägg, smör, honung, mjölk, socker och paj. Det är det bästa på morgonen. Jag äter alltid fullkornsvete – det är hälsosamt. Jag blandar det med russin. Som ni vet är det som säd. Det är det första jag äter på morgonen.

Jag har talat om ägg. Min dotter-in-law har 400 hönor och 200 tuppar. De tuppar är värdefulla för att sälja när de väger 1 1/2 pounds. Du bör inte äta för många ägg, två per dag är tillräckligt eller tre samma dag. Jag äter alltid ett.

Jag har en god aptit och jag sover bra. Nu kan jag äta mer än jag gjorde för några år sedan. Jag tror dock att människor i Sverige äter mer än här, som potatis. När jag var i Sverige åt de massor av potatis. Jag äter två potatis, men Alfred, min son, äter mer.

Nu är det vacker sommar i Sverige. Fåglarna sjunger och göken gal. Det är en kort tid, men det är härligt. Du skriver om ängen. De som varit i Sverige härifrån säger att den är så lätt att gå på om sommaren. Men hur är det på våren, hösten och vintern, när det finns en snöstorm? Jag minns milda vintrar. Jag gillar sommaren bäst. Då är jag väl. Här är jag bra i höst, vår och sommar.

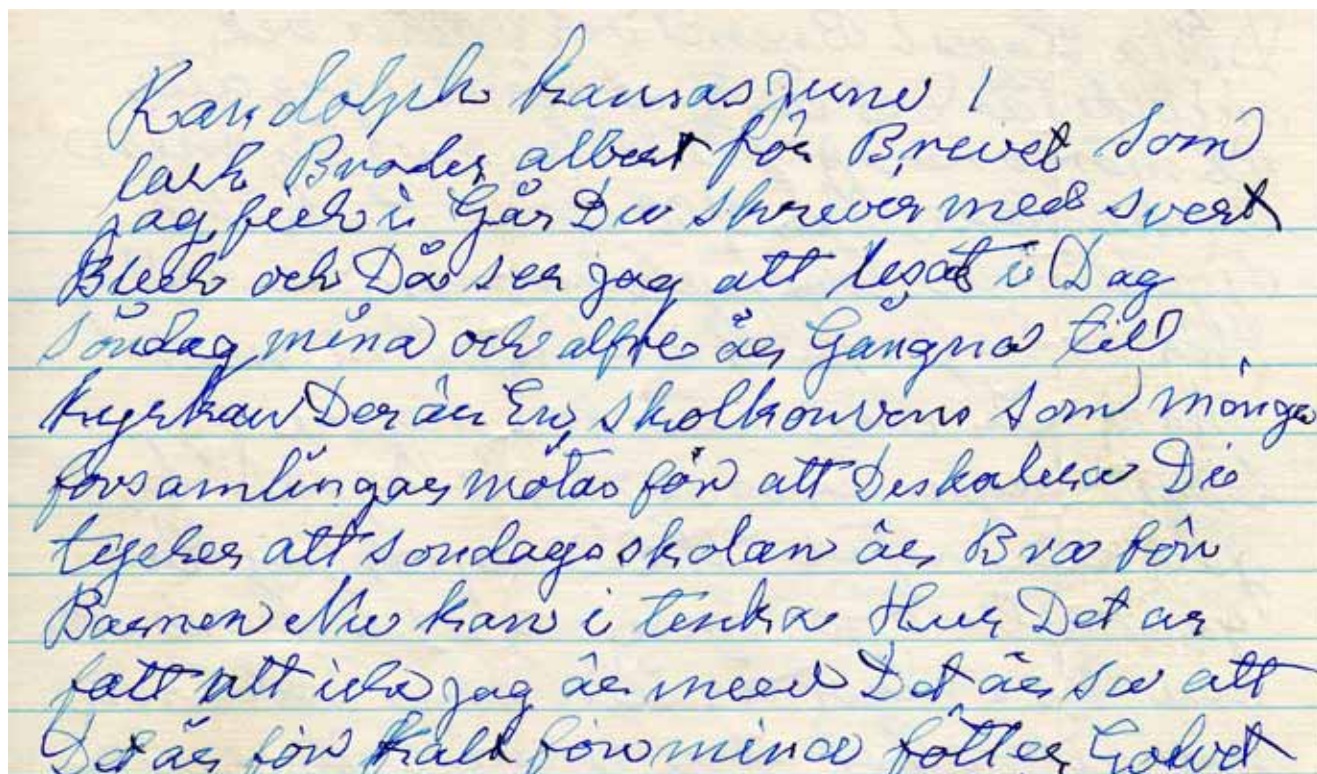
Jag tänker på Hamra i Sverige. Nu har det odlats på myrar och kärr.

När det gäller mig har jag ingen anledning att klaga. När det är kallt, regnigt och otäckt, stannar jag i min gungstol från morgon till 09:00 på kvällen. Jag tycker att det är trött-samt och tiden är lång, och jag är nöjd med det.

Jag kommer att berätta om denna konvention, om Mina och Alfred är, som arbetar för att hjälpa till med kyrkan konventionen. Kvinnorna har mycket arbete att göra och det är dyrt. De förbereder tillräckligt med mat för 100 personer. De gör kaffe och mer i kyrkans nedre plan (källaren). Allt är för Herren, så som gör det lättare.

Den 7 juni har det varit nio år sedan min fru dog. Tiden har varit lång, men kort på samma sätt. Jag har barn. Jag får brev från dem, och de besöker mig, och som ger mycket glädje för mig.

Detta brev är långt, så jag avslutar med hälsningar till er alla från vår gamla bror.

Kar, dolph Kansasjuni 1
Lark Broder, albert för Brevet som
jag fick i Går Du skriver med svart
Bläck och Då ser jag att lesat i Dag
Söndag, mina och alfred är, Gångna till
kyrkan Der är En skolkonvens som många
församlingar mötas för att diskutera De
tycker att söndags skolan är Bra för
Barnen Nu kan i tänka Hur Det är
fatt att inte jag är med Det är så att
Det är för kall för minne fötter Golvet

Med tanke på att Jonas Victor var nära 96 år när han 1931 skrev detta brev till sin bror Albert i Sverige, så är han ännu rätt stadig på handen. Två år tidigare hade han gjort sin första flygtur tillsammans med son och sonson.

Jonas Victor och Anna Greta

Deras åtta barn:

Christina Matilda föddes den 14 juli 1857 i Hamra, Svinhult, Sverige. Matilda dog den 29 januari, 1947 i Lindsborg, Kansas.

Alfred John föddes den 10 mars 1859 i Hamra, Svinhult, Sverige. Alfred dog den 26 juli 1938 i Cleburne, Kansas.

Charles W. föddes den 31 maj, 1864 i Hamra, Svinhult, Sverige och dog den 29 februari 1952 i Omaha, Nebraska.

Henry Ferdinand föddes den 21 januari 1867 i Banarp, Sverige. Henry dog den 3 juli 1947 i Omaha, Nebraska.

Gustav Alexander föddes den 1 februari 1869 i Rumskulla, Sverige. Han dog den 10 augusti 1937 i Omaha, Nebraska.

Jonas Victor Swenson föddes den 1 oktober 1835 i Lönningehult, Sverige. Han dog den 13 mars 1933 på besök hos en son i Omaha, Nebraska. Han är begravd i Riley County, Kansas.

Anna Greta Johansdotter föddes den 3 juni 1836 i Hamra, Sverige. Hon dog den 7 juni 1922 i Riley County, Kansas.

Jonas Victor och Anna Greta gifte sig den 1 maj 1857 i Svinhult, Östergötland. De emigrerade 1870 från Gnöst, Rumskulla, tillsammans med sina barn, Matilda 14, Alfred 11, Charles 6, Henry 3 och Gustav 1. Den 4 november samma år föddes sonen Peter Luther i WaKeeney, Kansas.

Peter Luther föddes den 4 november 1870 i Riley County, Kansas och dog den 4 december 1952 i WaKeeney, Kansas.

Otto William föddes den 26 februari 1873 i Riley County, Kansas och dog där på sin 28-årsdag 1901.

Theodore föddes den 10 januari 1877 i Riley County, Kansas och dog den 24 juli 1954 i North Platte, Nebraska.

Ytterligare tre barn dog som spädbarn, ett i Sverige och två i Amerika.

I augusti 1929 gjorde Jonas Victor Swenson 94 år, sin första flygresa. Den gick från Randolph i Kansas till Omaha i Nebraska. Han hade sällskap av sonen GA Swenson och 18-årige sonsonen Earl Swenson.

Med vacker handstil skrev Jonas Victor detta brev den 13 december 1874 till sin bror Albert i Sverige. Då hade han varit omkring fyra år i Amerika.

Randolph den 13 December 1874
 Jag vill i korthet svara på dina frågor
 Du undrar om passagerarna är stora eller små
 De är som vanliga passagerare, de bär sina bagage och lite kläder
 och längre vingar de flyger med vindens handredell med men
 med vindens kan de inte flyga så de blir på jorden till de får
 vind Det är de vill men det är en mängd elar som kommer så mycket
 tid som det blir i landens det säga de får en hel del dag så vi inte de
 kont om den stoga i land vänt om det var ett stycke med kan på
 10 akör på ett ställe och 100 akör på ett annat ställe så
 tog den det bästa part men det är en hel del av skörden som
 kom så de tog kan potatis, lin, gårdspäcker och löpigt i stoga
 nu så mycket som var grönt som den kunde äta på markens
 det var mycket att se på det har lyckligt frammanom det
 kan inte sägas om möjligt att den går visad en gång till att kan
 baseras allt ting i Sveriges det är icke underligt och att kan icke
 vilde höra Spaharps det är det jag på förhand för to ha en
 färd i bländis och så komma till den i Skogbyden det är större
 skildnad än till den färd Dagen. Det är en fråga om ett
 litet hem med ett litet hus i lite ting så en kan ha på
 litet korstade för den som inte har tillräckligt att jag sig kont
 att komma Det går icke den som inte har kan för fört jag sig
 kont att arbeta för arbeta men det går för den att på sig ett
 eget hem, för 300 dollar det går så för 80 akör av kan på
 landet, det är ett land till så nu som är 50 akör. Det
 är icke odlat och inbegagnad ett litet välgodt hus men stora
 framfört till ett bättre hus Landet är godt kan odla
 kan på hela landet det säljer under 300 dollar det är
 ett land invid oss med ett litet bra ståndes 6 akör
 odlat Det reds att så mycket det kan icke odla men är
 20 akör det säljer under 200 dollar så jag gör det så

Från årsmötet i Älmhult

Trots oförutsedda problem, främst tekniska, genomfördes programmet väl, fastän med fördröjning. Av detta har vi lärt en del för framtida årsmöten.

Från Riksarkivet kom Anneli Petersson och Claes Westling och höll uppskattade föredrag om arkiv som inte används så ofta av släktforskare.

Leif Berglund var ordförande för årsmötet. Han avtackades med gerberor av Rainer.

Några av de 30 mötesdeltagarna – en del ganska koncentrerade. Jarl och Viola Elfström från Ryssby var troget med som vanligt, men har tyvärr hamnat utanför bild.

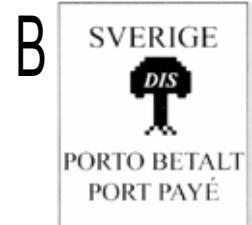
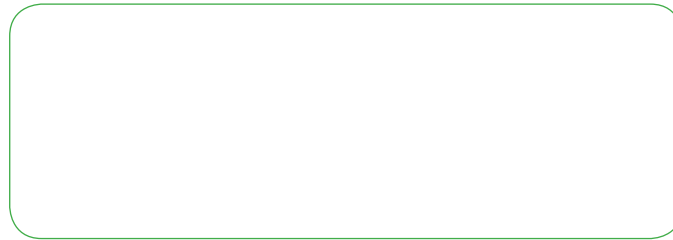
Claes Westling visade exempel från *Jordeboken* och rëntorna från tio gårdar i bl a Kyrketorps, Forsby och Våmbsocknar. Han visade även bilder på de konstnärligt dekorerade sidor som finns i *Vissefjärda kyrkoarkiv 1736* för födda, vigda och döda samt sidor ur en *kvarninventering* från Ydre, Svinhult.

Claes talade också om hur mycket som finns att hämta i *Domstolsprotokollen*. Till skillnad från det mesta arkivmaterialet så beskriver de med löpande text personer, miljöer och skeenden. Det blir en levande beskrivning av historien.

*Text och foton
Redaktören*

Avsändare:
Föreningen DIS-Småland
c/o Egon Burman
Murmästarevägen 1
352 61 VÄXJÖ

Släktforskardagarna 2013

Köping 23-25 augusti

Välkommen till Köping
i gränslandet mellan Bergslagen och Mälardalen

Västra Mälardalens Släktforskare är arrangör
i samarbete med Sveriges Släktforskarförbund.
Huvudsponsor är Arkiv Digital.

Köping kommer under tre dagar att bli platsen där slakten står i fokus.
Det blir utställningar, föreläsningar och seminarier för alla med
intresse för släkt- och hembygdsforskning.
Som vanligt kommer det säkert över 4 000 besökare.

Större delen av arrangemangen kommer att äga rum i
Köping Arena, Ullvigymnasiet och Forum.

Årets tema är Bergslagen och järnet

Släktforskardagarnas hemsida är
sfd2013.se

*KGF, Kronobergs Genealogiska Förening,
aviserar tre kurser på S:t Sigfrids folkhögskola på lördagar under hösten 2013.
De kan säkert vara av intresse även för våra medlemmar.*

21 september: Barnet och familjen – inom och utom äktenskapet

19 oktober: Handskrifter från 1700-talet

16 november: Forskning i våra grannländer

Se vidare www.genealogi-kgf.se